

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Rohrer Ferenc,

Frigyes főherceg Ő fensége magyarországi és ausztriai uradalmainak jószágigazgatója.

A magyar gazdatiszti kart nagy tisztesség érte az elmúlt héten. Ugyanis *Frigyes* főherceg Ő fensége magyarországi és ausztriai összes uradalmainak jószágigazgatójává magyar embert, egy magyar gazdatisztet, *Rohrer* Ferencet nevezte ki.

Hogy mekkora jelentősége van ennek a kinevezésnek, azt hamar megértjük, ha tudjuk, hogy ezideig nemcsak az ausztriai, hanem a magyarországi uradalmakat is Bécsből kormányozták. Most pedig az összes uradalmak kormányzási központja Magyarországra, Pozsonyba tétetett át. *Rohrer* Ferenc nevét a nyilvános szerepléseken nem hallottuk, mert ő a munka embere és őt a becsületes munka emelte fel a magas polcra. A szorgalom ezen érdemes kitüntettjét áldja meg az Isten, hogy tovább munkáljon szép pályáján.

Életrajzi adatait a következőkben közöljük:

Rohrer Ferencz, mosoni *Rohrer* Jánosnak — Gróf Sándor gazdatisztjének — fia, 1844. évi október hó 15-én Győrmegeye Öttevény községében született. Elemi iskoláit Mosonban, alreáliskoláit Győrben, főreáliskoláit pedig Bécsben végezte.

Középiskolai tanulmányainak bevégezése után 1860. évben gazdasági gyakorlat szerzése céljából hazánk akkor egyik leghíresebb mezőgazdájának, nemes Fekete Ferencznek (a mostani báró Fekete család őse) kosuti gazdaságába ment, ahol két évig gya-

kornokoskodott. Innen beiratkozott a magyar-óvári gazdasági főiskolába, ahol a gazdasági tanulmányait kitünő sikerrel 1864. év augusztus 15-én végezte.

A gazdasági oklevél megszerzése után 1864. szept. hó 1-én az akkor még Gróf Sándor tulajdonát képező biai uradalom segédtisztjévé nevezetett ki.

1866. október hó 1-én ezen uradalmat odahagyva, Albrecht főherceg bélyei uradalmának főherceglaki gazdaságában, mint ideiglenes minőségű gazdasági segédtsit nyert alkalmazást.

1875 év június hó 1-én a darázi gazdaság ispánja lett, a mikor is egy rövid ideig az uradalmi titkári teendők ellátásával is meg lett bízva.

1877 október hó 1-én az említett gazdaság intézőjévé nevezetett ki.

1880. évi okt. hó 1-én pedig a magyaróvári uradalom felügyelője lett és egyszersmind megbízott az uradalom igazgatói teendőinek ellátásával.

1883. január hó 1-én kinevezetett ezen uradalom igazgatójává, végül folyó év február hó 1-én a Frigyes főherceg összuradalmainak főkörmányzójává lett. Közgazdasági téren kifejtett működéséért a királyi kegy 1884-ben a „Ferenc József-renddel“, majd 1902-ben kir. tanácsosi címmel tüntette ki.

Rohrer Ferenc.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

Háboru.

Ahonnét eddig a szép meseszó uszott át hozzánk a tengereken, a levegőben, most ott, Japánországban az ágyuk dörögnek és a csatahajók okádják egymásra a robbantó tüzet. A lehetetlen gyomru Oroszország, aminthogy elnyelte Ázsiában Mandzsuoországot, most Koreát, azután Japánt akarta elfoglalni. A kis Japán azonban talpára állt és nem lehetetlen, hogy a japán macska jól megczirogatja erős körmével a muszka medvét, úgy, hogy az véres arccal bujik majd vissza szibériai odujába.

A háboru szörnyüségesebb dolog volt mindig. Emberölés ezrével, gyakran százezzrel. Szörnyüségesebb dolog az ma, mikor a tudomány eszközeivel kifundált gépek irtják az embereket. Ma már a vitézi bátorság csak arra szorítkozik, hogy kiálljon a katona az ágyuk torka elé, azután jól céllozzon ő is. Sokszor az ellenséges csapatok nem is látják egymást, a csata sorsa már is el van döntve. Már is ott fekszenek szegény katonák golyóktól átfurt holtteste, mereven, élettelenül.

Minket a japán-orosz háboru azért érdekel, hogy lehet belőle világháboru is, melyből szintén ki kell venni részünket. Ha Angolország Japán támogatására siet, Franciaország bizvást az oroszot segíti. Ebből nagy zürzavar lesz, mely a vén Európát is megremegteti. Törökországban, Macedóniában, Szerbiában, Bulgáriában ugyis égnék a szenvedelmek tüzei s csak egy szál gyufa kell, hogy ezek pusztító lángokká növekedjenek. Akkor azután mi is megyünk. Mennek a szegény pót-tartalékosok is, többnyire családapák, akik ugy-látszik nemcsak fegyverfogásra, hanem vérontásra is behivattak.

Tudjuk, hogy ennek a keleti háborunak előbb-utóbb meg kell történnie, hogy az ugynevezett Balkán-kérdés megoldassék, de azért a fájdalom érzetével gondolunk azokra, akik e csatának résztvevői és részesei lesznek. Pedig sokan lesznek. Testvéreink, ifjává serdült gyermekeink. Ki tudja látjuk-e még őket viszont, vagy pedig ott maradnak idegen országban jeltelen sírok alá eltemetve.

Magyarország közigazdaságilag ugyis a legrosszabb helyzetben van. Nem tudjuk elképzelni, hogy mi következne akkor, ha egy háboru terhei nehezédnének reánk. A munkás kezeket tömegesen kaszálná le a halál s itthon a nyomoruság siralmai járnak be a mezőket, falvakat.

Győzne, vagy nem győzne a mi hadseregünk, az ugyszólván közönyös nekünk, mert ugy sem mi szednénk le győzelmé gyümölcseit. Mi csak a csapását éreznők ennek a háborunak s nekünk csak halott szeretteink szaporodnak. Azért sóhajunk szálljon a magasba a magyarok istenéhez, hogy „Uj csapástól, vérontástól mentsd meg mi magyar hazánkat.“

Az ország dolga.

A magyar országgyűlés szünetel, de a köztünk és Ausztria közötti közös ügyek elintézésére kiküldött országos bizottság folytatja tanácskozását Bécsben. Mult szerdán, hogy összejöttek az urak a császárvárosban, hát legelőször is megállapították a delegációk munkarendjét — azután pedig bár régen ismerik egymást, ismerkedtek a fehérszaltalnál. Csütörtökön a magyar delegáció külügyi albizottsága szavazta meg a költségeket, pénteken pedig pihenő nap következett.

Szombaton a magyar delegációnak *tengerészetiügyi albizottsága* ülésezett *Pallavicini* Ede őrgróf elnöklete alatt. A bizottságban *Teleki* Sándor gróf előadó kimerítő jelentésben adta elő a hadügyi költségvetést, melyen vezérfonalként a takarékoság vonult végig.

A bizottságban terjedelmes beszédet tartott *Rosenberg* Gyula s végül indítványt nyújtott be, amely körül élénk vita fejlődött. A szónokok legnagyobb része, de különösen *Dániel* Ernő báró komoly kritika tárgyává tette a tengerészeti kormány működését. Az utána következő szónokok is, köztük *Bolgar* Ferenc, mind sürgették a magyar iparnak a tengerészeti szállításokban való megfelelő részesítését, vagy amennyiben ez keresztülvihető nem volna, a kvóta arányának a közös hadügyi költségvetés keretén belül való érvényesítését. Végül *Lényi* sorhajóhadnagy nyilatkozata, a tengerészeti parancsnokság nevében adta meg a kívánt felvilágosításokat, mire a költségvetést általánosságban elfogadták.

Hétfőn nyilatkozott *Pitreich* közös hadügyminiszter mindazokra nézve, melyek közel másfél éve már, hogy teljesen lekötötték a magyar törvényhozást.

A hadügyminiszter a katonai oktatás ügyére nézve teljesen egyetért a magyar kormánnyal, ami pedig a katonai büntető perrendtartást illeti, az arra vonatkozó tárgyalásokat még nem fejezték be.

Apponyi Albert gróf a katonai oktatásra, büntető perrendtartásra és a jelvényre nézve kért felvilágosítást azon megjegyzéssel, hogy e kérdésekben egyedül a törvényhozás az illetékes, míg a hadügyminisztert e téren előkelő szakférfiúnak ismeri el.

A hadügyminiszter elismerte, hogy a hadsereg jelvényei a törvényhozás dolga, de személyes álláspontja az, hogy a hadsereg jelvényének egységesnek kellene lenni.

A hadügyi albizottság hétfői ülésén egyébiránt a hadügyi költségvetést tárgyalták, melyet *Münnich* Aurél előadó terjesztett elő.

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

A rendes tárgyalás során *Okolicsányi* László beszélt s a hadügyi vezetőség iránti bizalmatlansággal bírálta a költségvetést.

Miklós Ödön bizalommal viseltetik a hadügyi kormány iránt, de a hadsereg magyar honos tisztí létszáma nem elégíti ki.

Apponyi Albert gróf a delegációk hivatását illetőleg ellentétes felfogást vall *Miklóssal* szemben, mert a delegáció kötelességét abban látja, hogy szigorú vizsgálat tárgyává tétessék az, hogy vajjon a közös kormányzat szigorúan törvényes alapon áll és működik-e?

Hegedüs Sándor rövid nyilatkozata után *Rakovszky* István intézett heves támadást a hadügyi vezetőség ellen és különösen a jelvény-kérdést feszegette, ami *Tisza* István miniszterelnököt nyilatkozatra készítette. Majd újból *Apponyi* Albert gróf beszélt a jelvény-kérdésről, egyben igazolta a szabadelvű párt kilences bizottságában e kérdésben elfoglalt álláspontját.

Utána még *Ugron* Gábor emelkedett szólásra, aki szintén erélyesen bírálta a közös kormány működését.

A magyar delegáció *hadügyi albizottságának* kedden délelőtt tartott ülésén nyilatkozott *Pitreich* hadügyminiszter általánosságban s ugyancsak kedden délelőtt szólalt fel *Tisza* István gróf miniszterelnök is s kijelentéseket tett a *nemzeti engedményekről*.

A hadügyminiszter beszéde a delegátusokra általánosan meglepő hatást tett hangjának nyíltsága és őszintesége miatt. Beszédét azzal kezdte, hogy a *közös hadseregnek egységesnek kell maradni*. Aggódva látja a hadügyminiszter a 67-es törvények magyarázata körül támadt újabb áramlatot, amely körülmény könnyen veszélyeztethetné a monarchia életfeltételeit. Szívesen ragaszkodik a hadsereg belső ügyeinek katonai szempontból való kezeléséhez és ezt föléje helyezi a *jogi és politikai* szempontoknak. A mai katonai rendszer határozottan biztosítja a monarchia esorbittatlan fentartását, de egyszersmind biztosítja a monarchia nagy hatalmi állásának is, a melyen a másfél éves parlamentáris katonai vita sem ütött esorbát. Teljes lojalitással említi fel az uralkodó vonzalmát Magyarország iránt, a mit az is dokumentál, hogy a hadsereg érintetlenségét az ország fejlődése érdekében kívánja fentartani. Nagy szeretettel hangsúlyozza, hogy dacára hogy osztrák születésű, Magyarország iránt meleg érzéssel viseltetik s a magyarok barátja. Mint jó katona megemlékezett a közös hadsereg dicsőségéről s annak nagy feladatairól.

A hadügyminiszter beszéde jó hatást tett, a minnek Széll Kálmán elnök, sőt *Ugron* Gábor és *Szentiványi* Árpád is rögtön kifejezést adtak.

A legnagyobb érdeklődés *Tisza* István gróf miniszterelnök felszólalásához szegződött. A miniszterelnök a képviselőházban úgy nyilatkozott, hogy a *nemzeti engedményekre* vonatkozólag a delegációban tesz kijelentéseket.

Tisza István gróf kormányelnök nyilatkozatában annyit foglalt össze, hogy a magyarországi tisztí alreál- és főreáliskolákban a tanítási nyelv ezután felerészben magyar lesz.

Bérharcok a fővárosban.

Mintegy 2000 asztalosmunkás tartott vasárnap délután gyűlést a Baross-utca 45. szám alatti kert-helyiségben, ahol az asztalos-sztrájk ügyét tárgyalták. Egyik szónok a mestereket támadta és kintartásra buzdította a harcolókat. A gyűlés teljes rendben végződött. — A kőfaragómunkások bérharera készülnek. Gyűlést tartottak a Sturm-féle vendéglőben. Kimondották, hogy értesíteni fogják a mestereket, miszerint a munkások ragaszkodnak követeléseikhez, különösen a nyolc órai munkaidőköz. — A Zellerin-féle részvénytársaság szerelőmunkásai sztrájkba léptek. Követelik, hogy a bádgosok részére megállapított árszabályt nekik is adják meg. — A budafoki *Haggenmacher*-féle sörgyárban néhány nappal ezelőtt sztrájkba lépett 160 napszámos. A gyár másokkal akarta pótolni helyüket, mire tegnap a gyár többi 440 munkása szintén beszüntette a munkát. Követelnek némi béremelést, de főként a sztrájkoló és elbocsátottnak nyilvánított napszámosok visszavételét. Hát ez igazán emberséges dolog. Becsülje meg a munkaadó az embert a tisztességes munkájáért.

A kolozsvári színházépítés ügye.

Mult héten két küldöttség is járt a miniszterelnöknél, hogy a kolozsvári színház építését ne bizza idegen, külföldi építőkre. A miniszterelnök sajnálattal jelentette a küldöttségek előtt, hogy a megbizást már visszavonhatatlanul egy bécsi építő-cégnek adták.

A miniszterelnök elutasító válaszába a magyar építésszerek nem tudnak belenyugodni. A Magyar Mérnök- és Építészegyesület elhatározta, hogy *saját költségén* fogja rendezni azt a tervpályázatot, amelyet a kormánynak kellett volna rendezni, még pedig nemcsak a kolozsvári, hanem a budapesti Nemzeti Színház terveire is. Fölkéri továbbá az egyesület a

ÉRTESETÉS!!

A dr. Molnár-féle vizzárós üvegborvédők helyett új, tökéletesített, nikkelezett, rézhengerből álló

BORVÉDŐKET

hozunk forgalomba, melyek nem romlékonyak s egy pillanat alatt felszerelhetők. A henger felbonthatatlanul lezárva el van látva a védőanyaggal. — Ára csomagolással darabonként 6 korona.

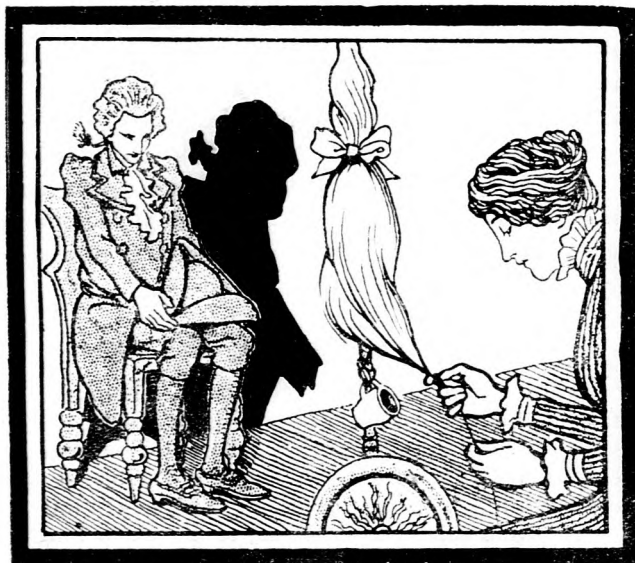
Kizárólagos elárúsítás a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

belügyminisztert, hogy a színházak programját engedje át; viszont a terveket az egyesület *főtajánlja a nemzetnek*; így a honorárium megtakarításával is gyarapodik a színházak pénzalapja. A magyar építé-
szek legelőkelőbbjei biztosították az egyesületet, hogy a pályázatban résztvesznek. Az egyesület tagjai nemcsak a díjakról mondanak le, de anyagi áldozatra is készek; ebben *Sándy Gyula* jár elől, aki e célra *huszezer koronát ajánlott föl*. A kolozsvári *»Ellenzék«* írja, hogy a város közmunka-bizottsága és a törvényhatóság elhatározta, hogy a *Fellner és Helmer terve szerint való építési engedély megadását megtagadják*. Az erdélyi főrangú társaság egyik tagjának kezdeményezésére elhatározták, hogy a város és vármegye közönsége között íveket köröz-
nek, melyeknek aláírói *kötelezőleg megfogadják, hogy a bécsi cég által épített színházba sohasem fogják betenni a lábukat az íveket már kibocsátották*. A tiltakozó íveket megfogják küldeni a belügyminiszternek is.

Ez az igazán helyes út, amelyen most halad a társadalom. Tenni kell a magyar iparért és nem beszélni. Ha összetart a magyar nemzet, még a bécsiek által épített színházat is feldöntheti az erőszakoskodó hatalom előtt, mert, ha magyarnak szü-
lettünk, hát legyünk magyarok!

Régen és most.

Rége az ifjak szép verseket mondtak,
S azalatt a lányok rokka mellett fontak.
Változott a világ, nincs ábránd, nincs fonó,
Igy lett az ifjuból egy flaszterkoptató.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete.

Lapunk mai számához külön mellékletképpen adjuk olvasóinknak a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete által március hó folyamán létesítendő budapesti állandó borvásár tervezetét. A mi a borvásárra, a borok beküldésére, eladására vonatkozólag tudnivaló van, azt a tervezet elég részletesen kifejti — ujabbat mi se mondhatunk, csupán szövetkezeti szempontból van egy-két szavunk hozzá.

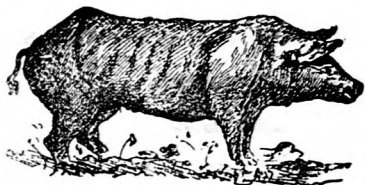
Ismeretes mindenki előtt, mily rosszak a borértékesítési viszonyok. A szőlősgazda alig adhat tul termésén, ha tulád is, nincs köszönet benne. Eszten-
dők óta folyik ezért a munka a borértékesítő szövetkezetek létesítése érdekében, sajnos nem kellő eredménnyel. A legnagyobb akadálya talán ezek alakulásának az, hogy a borértékesítő szövetkezeteknek fő alapelve az egyöntetű termelésre való törekvés, a mivel legtöbb szőlősgazda nehezen tud megbarát-
kozni.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének ez ujjabb vállalkozása által ez az akadály többé-kevésbé meg fog szünni. A legkisebb termelő is élvezheti a szövetkezeti értékesítés előnyeit. A tervezet szerint a legkisebb mennyiség, amit a Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezethez be lehet küldeni 40, legtöbb 100 hektoliter. Két-három szőlősgazda, ha összeáll — hamarosan kikerül ez a mennyiség. Rámutatunk ezenkívül arra a különös előnyre is, hogy az állandó borvásár, illetve a szövetkezet borértékesítő osztálya, ép ugy mint a pinceszövetkezetek, előleget ad a be-
küldött borra.

Egybevetve ezt a két dolgot, azt látjuk, hogy az állandó borvásár egyforma előnyére lesz a nagy-
és kistermelőnek. Örömmel kell tehát azt üdvözöl-
nünk, mint a szövetkezeti eszmének egy oly vívmá-
nyát, ami fokozottabb mértékben hozzájárul a rossz értékesítési viszonyokból eredő bajok elhárításához.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövet-

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyiszilli **Szent István gyógyszerár** kitérő hatású készítményeit és pedig:

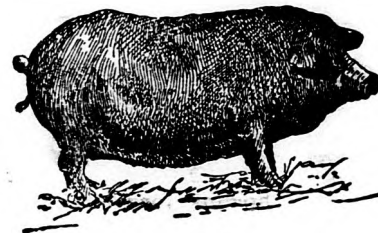
Disznópor használata előtt.

KÖSZVÉNY-BALZSAMOT izom, csusz és mindennemű csontfájdalmak ellen. Ára egy nagyobb üvegnek 2 kor. 50 fillér, kisebb 1 kor. 50 fillér. **LYSOL-SALICYLT** viszketegség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy tégelynek 3 korona. — **HAJERŐSÍTŐ** hajhullás ellen. Ára egy üvegnek 3 kor. 80 fillér és 2 kor. 50 fillér. — Ezen szerek kitérő hatásáról számtalan elismerő és hányalatközt tanuskodik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve L.

Megrendelések **SENT ISTVÁN GYÓGYSZERTÁR SOMOGY-SZILL** küldendők.

sértésvész elleni óv- és hizlalóport,

Disznópor használata után.

mely rendszeres adagolás mellett nemcsak megakadályozza a sertések különböző betegségeinek fellépését, nagy mértékben fokozza az étvágyat s ennek révén a hizlalást meglepő mértékben elősegíti; hanem kellő időben alkalmazva, az ugynevezett sertésvész is sikeresen gyógyítja. 1 kilogramm ára 1 korona 90 fillér. Ha egész községek részére történik megrendelés, ennek arányában 20-30 százalékos engedmény nyújtatik.

kezetének a borvásár létesítése nem utolsó ténye, a mely tisztán szövetkezeti alapokra fektetve a magyar gazda jólétének emelését van hivatva szolgálni. Rövid idő múlva megalkotja az országos vajértékcsökkentő központot, a tojásértékcsökkentés szervezésével már eddig is rászolgált a kisgazdák elismerésére. Lassu, de annál biztosabb fejlődéssel eljut oda, hogy alkalmat nyújt a magyar föld minden termékének s különösen azoknak, amelyek a magyar gazda két keze szorgos munkája alól kerülnek — kedvező értékesítésére.

Az élelmiszereknek eddig is számos új piacot nyitott meg, amelyeken eddig a kizsákmányoló kereskedők s ügynökök uralkodtak.

A borértékcsökkentésnél is ezek voltak az urak, alapos a reményünk, ha a magyar gazdák kezére járnak a Vásáresarnok Szövetkezetnek, itt is megváltozik a helyzet. Ezért újból melegen ajánljuk a magyar bortermelőknél ez új vállalkozást s a Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezetével való mielőbbi s tartós összeköttetést.

Szövetkezeti kiállítás. A folyó évi kongresszussal kapcsolatban szept. havában rendezendő szövetkezeti kiállítás előmunkálatai szépen folynak. A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének londoni központja legutóbb bejelentette, hogy az angol szövetkezetek a kiállításon bő részt kívánnak venni. A szövetkezeti műhelyek ruhát, szövet- és vászonneműt, cipőt, szappant, nyers és feldolgozott terményeket és gyümölcsöt fognak kiállítani. Különösen érdekesek lesznek a szövetkezeti flotta hajóinak mintái. Igaz megelégedéssel látjuk, hogy angol szövetkezeti testvéreink költséget, fáradságot nem kimélve fáradoznak azon, hogy a budapesti szövetkezeti kiállítás fényét közreműködésükkel növeljék és nagy tőkélyre emelt szövetkezeti intézményeiket bemutassák a magyar szövetkezőknek. Ertsük meg azonban, hogy nemes versenyre hívnak s hogy ezzel szemben nekünk is mindent el kell követnünk, hogy nagyon hátra ne maradjunk és saját szövetkezeti ténykedésünk eredményeit szégyenleni ne legyen okunk. Magyarországi ipari s egyéb szövetkezetei se resteljenek a fáradságot, sőt még az anyagi áldozatot sem, hogy készítményeikkel méltán képviseltessenek a fényesnek ígérkező szövetkezeti kiállításon. Megmutatni ki a legény, régi magyar szokás, ime, most tegyünk ki magunkért. Tanuljunk az elibénk tárt példákából, de lustaságból ne rejtjük el munkásságunk eredményét. Hadd lássa a külföld, hogy becsületesen dolgozni, a szövetkezés széles medrében tért foglalni a magyar is tud.

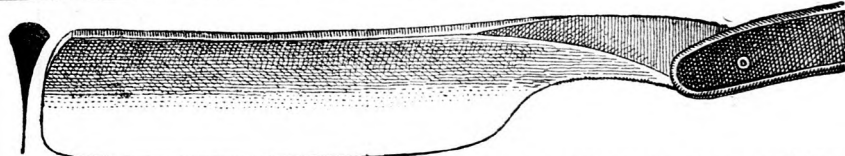
• TÖRVÉNYKEZÉS •

Pólyásbaba a törvényszéken. Nem mindennapi jelenet játszódott le a nagyváradi törvényszék előtt. Egy olyan *ügydarab* került a bírák zöld asztalára, a mit igazán nem tudtak elintézni, egy siró-rivó pólyásbaba. Ugy esett a dolog, hogy a nagyváradi törvényszék büntető tanácsa előtt egy fiatal házaspár jelent meg, a kik ágytól, asztaltól elválva éltek. A bíró békítette őket, — de hiába. A menyecske hallani sem akart arról, hogy az urához visszatérjen, sőt azt követelte, hogy nyomban ítéljék meg neki kis gyermekéért a tartásdíjat. A bíró persze kijelentette, hogy az nem megy olyan hamarosan; mire az asszonyka fogta a könnyű szendergő kis babát és oda tette a törvény asztalára:

— No, hát akkor tartsák el az urak!

Azzal sarkon fordult és kipenderült a szobából. Mire a bírák magukhoz tértek álmélkodásukból, már messze járt. A tanács elnöke utána szalasztotta a törvényszéki szolgát — de bizony már a menyecskének híre sem volt a környéken. A bíró urak zavarodottan néztek össze, annál inkább, mert a pólyás portéka sirni kezdett és semmiféle paragrafussal nem lehetett elcsitítani. Nem tehettek egyebet, mint hogy odanyomták a hűledező férj karjaiba, hogy vigye az édes anyjához — ha megtalálja.

Elfogott rablógyilkos. Egy hete már, hogy *Csontos Mihály Miksa*, az újabb idők egyik legnevezetesebb rablója, hurokra került; akiről azonban az a rendőrség véleménye, hogy még ezután is sok gaztett fog róla kiderülni, amely lelkiismeretét terheli. A Boda levélhordó rablási esetét még kerekén tagadja. A rendőrségről a törvényszékre kísérték s szokott formalitások között zárták be egy földszintes cellába, a hol eleinte sokkal nyugodtabban viselte magát mint a renőrségen, mert valószínűleg azt hitte, hogy véget értek azok a szembesítések, a melyeknek a rendőri nyomozat folytán a Zrinyi-utcai palotában volt kitéve. Ebben azonban csalódott a haramia, mert a rendőrség csak azért szállította az ügyészség börtönébe Csontost, mivel az új bünvádi eljárás értelmében 48 órán túl nem tarthatók a foglyok a rendőrség hatáskörében. Maga a rendőrség azonban csak fokozott erélyvel nyomoz büntetési dolgában. Bónis

delést tenni. A borotvák árai: »Angol« borotva darabja 1 frt 20 kr., Transzvali borotva darabja 1 frt 50 kr., »Páratlan« borotva darabja 2 frt 50 kr. **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési cím: WINKLER és GRAUER, Első magyar borotva szétküldési telep Kőbánya 48.

Ujdonság borotvákban!

Melvel nagy feltűnést keltenek kintinó minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyítja sok számos köszönőlevél is. — Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és így minden kockázattal ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni.

rendőrfogalmazó folytatta a kihallgatást a Boda-féle rablást illetőleg. Aczél dr., a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója csupán az aszódi és az isaszegi rablások dolgában hallgatta ki. Csontos látszólagos nyugalmanak abban a pereben vége szakadt, amint a pestvidékinél ismét Bónis rendőrfogalmazó kezdte vallatni a Boda-féle rablási esetet illetőleg. Valósággal dühöngeni kezdett úgy, hogy három börtönőr is alig volt képes féken tartani. Ordított és egyre azt hangoztatta:

— Mit akarnak még tőlem! Akasztófára akarnak juttatni. Mindent megvallottam már, hagyjanak békében.

A rabló annyira izgatott volt, hogy a kihallgatást fel kellett függeszteni és vissza kellett kísérni a cellájába, ahol tovább dühöngött, míg végre elcsöndesült és szinte kábultan ült le a cellájában levő székre. Egy ideig figyelte a cella ajtaján levő nyíláson a börtönkulesár Csontosot. Később azonban nem figyeltek rája és ezt a néhány pillanatot arra használta fel, hogy öngyilkossági kísérletet kövessen el. Letépte magáról a ruházatát, a szövet rongyaiból kötelet font, amit a nyakára kötött. A börtönőr azonban abban a pillanatban nyitott be a rablóhoz, amikor Csontos térdelve az ágy vasára kötötte fel magát. Természetesen azonnal levágta a köteleket, mire ismét dühöngeni kezdett és ordított:

— Ugy is felakasztanak, hagyjanak meghalni!

Ezt a szívességet azonban nem tették meg Csontosnak, akit öngyilkossági kísérlete óta állandóan szigorú megfigyelés alatt tartanak.

A nagyszáju kortes története.

Nagyszáju kortes volt a híres Bölömbér.
Mindenen átgázolt, nem volt neki törvény.
De végre az utcán igen furcsán jára,
Szájába akadt egy ur horgas páncája.

• MI UJSÁG? •

A halálról.

Allottam egy koporsó mellett.
Ahol mindenki zokogott.
A koporsóban egy sok árvás
Fiatall asszony nyugodott.
S árvái közül a legárvább.
Egy hároméves kis gyerek:
Gondtalanul, vidáman tépegette
A lecsüggő szemfödelet!

S mig mi beszéltünk a halálról.
A búról, mely rájuk szakadt:
A kis gyerek a szemfödéllel
Nyugodtan játszott azalatt.
Mosolygó arca öntudatlan
S feddön azt látszott mondani:
„Ez a ti böleseségetek? . . . A halálon
Nem sirni kell — mosolygani!”

Azóta, hogy nyugton magamban
A dolgot meghányom-vetem:
És elmerengek a halálon
És el az örök életem:
A kis gyermek mosolya, mintha
Mindig előttem állana . . .
Ó, más világ, ó, örökélet titka!
Hátha néki volt igazja?

Szabolcska Mihály.

Az uralkodó vendége. Mult hét hétfőjén, mint Bécsből jelentik, a mecklenburg-schwerini nagyherceg, a cumberlandi herceg leányának vőlegénye, odaérkezett. A pályaudvaron a király fogadta vendégét, akinek lakását a Hofburgban rendezték be. Este öt órakor udvari ebéd volt a nagyherceg tiszteletére.

József Ágost főherceg fiainak nevelője. Jankovics Ferencz honvédszázadost beosztották József Ágost főherceg udvartartásához a főhercegi gyermekek nevelőjéül. Segitse az Isten derék munkájában, hogy a legmagyarabb főherceg — József királyi herceg — unokáit a magyar nemzet szeretetére tanítsa és magyarosan nevelje.

Élelmi szerek értékesítését
ezközlik az előírt %
mellett. Fevilágosítást és
csomagolási utasítást ingyen
nyújt tag. k és n. m tagoknak.

☐ Azonnali készpénz-
☑ elszámolás. ☑

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE
HATÓSÁGI KÖZVETITŐ
Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: ✓
Husneműket, füstölt
húst, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb

Csokonai-szobor Csurgón. Száz esztendeje mult, hogy Csokonai Vitéz Mihály helyettes tanára volt a csurgói főgimnáziumnak. Emlékét most is kegyelettel őrzik Csurgón. Az ottani gimnázium tanári kara szobrot akar állíttatni a poétának. A szoborbizottság, Vida Mihály dr. gimnáziumi igazgatóval az élén már megalakult s a szobor elkészítésével Horvay János szobrászt bízta meg.

József főherceg és a rokkant huszár. József főherceg jószívéről és fenkölt gondolkozásáról tesz bizonyosságot az alábbi történet. Kaposvárott mindenki ismeri Tar Mihály rokkant huszárt, aki 66-ban a königréci esatában egyik lábát elvesztette. Tavaly nyáron mikor József főherceg Kaposvárott időzött, a rokkant huszár meglátogatta az Erzsébet-szállodában, amikor is a főherceg a legszívélyesebben fogadta és hosszasan beszélgetett vele. Eltávozásakor 100 koronát adott a rokkant huszárnak azzal a biztatással, hogy ha szüksége van segélyre, forduljon hozzá bizalommal. Most újévkor Tar Mihály boldog újévet kívánt a főhercegnek, amire a főhercegtől a következő sajtókezüleg irt, gyászkeretű levelet kapta:

Kedves öreg vitéz huszárom!

Mellékelve küldök 100 koronát. Ha szükében van, csak forduljon hozzám, nem felejttem el az én vitézeimet, akik dandáromban oly hősiösen és dicsően harcoltak. Mi vertük a németet, de hát ők erősebbek voltak, de azért velem a hetes huszárok mégis mindig győztesek voltak.

Isten áldja meg és adjon boldog újévet.

Régi bajtársa

József főherceg.

Kirabolt rikkancs. Két munkátalan esavargó kedden éjjel vakmerő módon rabolt ki egy önmagával tehetetlen siketnéma ujságárust. Vogl Samu a kirabolt rikkancs, aki nagy keservesen összekuporgatott 270 koronát. Tábori János 21 éves és Csillag Lőrinc 20 éves facér pincérek erre a pénzre éheztek rá. Felesalták a siketnéma fiut Wewra Etel rendőri felügyelet alatt álló leányhoz, ahol leitatták, azután beültették egy bérkocsiba és elhajtatták a városligeti fasorba. Utközben azután a tehetetlen embertől elszedték a 270 korona pénzét, két tula ebüst óráját és aranyláncát. Azután a városligeti fasorban kitéték és egy padra fektetve, ott hagyták. A rendőrség Wewra Etelt letartóztatta, Táborit és Csillagot körözik.

Nagy tüzvész. Baltimorei táviratok iszonyu tüzvészről hoznak hírt. Az Ohio-vasut mentén minap délután tűz ütött ki északnyugati irányban és 600 házat elhamvasztott. Időközben a széliránya megváltozott és északra terelte a tüzvészt. Az ohioi kat. egyház és egyetem is lángokban áll. Este nyolc órakor különvonaton megérkeztek a filadelfiai és a washingtoni tűzoltóságok. A tűz most már nyugatfelé harapódzott át. A polgármester elrendelte, hogy a nyugati városnegyed házait dinamittal robbantsák fel s így vegyék elejét a tűz továbbterjedésének. A kárt még hozzáférhetőleg sem lehet megállapítani.

Pénzesszekrény-fosztogatók. A Kunossy testvérek Teréz-körut 38. számú irodájában a főnök három nappal ezelőtt észrevette, hogy megdézsmálják a Wertheim féle pénzesszekrényét. Az irodaszolgára

Télen.

gyanakodott, aki egyben házmester is ott. Följelentést tett a rendőrségen. Egy detektiv, akit a nyomozással megbíztak, elbújt a helyiségben levő szekrényben. Délben, mikor az alkalmazottak távol voltak ebéden, beállított a házmester s jól belemarkolt a pénzesszekrény tartalmába. Erre a detektiv elöugrott s bekísérte a főkapitányságra. A tolvajt letartóztatták. A kár mintegy 2800 korona. — A Dalnok-utca 9. száma alatt levő mosópor-gyárba mult szombaton vagy vasárnap éjjel betörték. A Wertheim-szekrényen mintegy két ujjnyi rést ütöttek, illetve furtak. De így sem juthattak hozzá a pénzhez. Erre felfordították a pénzesszekrényt s ugyszólván kiráztak belőle vagy másfélezer koronányi pénzt. A rendőrség nyomozza az ismeretlen tetteseket.

„DERBY“ melasse baromfi abraktakarmány felülmul és pótol — minden mas takarmányt

tarta'maz: melasset (20%o czukor:artalommal), buzakorpát, tengeri darát, kendermag pogácsát, foszforsavas meszet.

Ára 10 korona 50 kilogrammonként.

Előnyei: feltűnő gyors hizás, korai tojó képesség, kitűnő hús-képzés, szaporodó tollasodás, feltétlen sulyszaporulat minden más takarmányozással szemben.

Figyelmeztetés: óvakodjunk az értéktelen tözeggel kevert és egyéb hangzatos nevek alatt forgalomba hozott takarmányoktól,

A „DERBY“ erőtakarmányok összetételeért és hirdett emészthető tápegységeért szavatol az
ERŐTAKARMÁNYGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA.

Gyárak: Budapest, Hatvan, Tótmegyer. — Központi iroda: Budapest, IX., Üllői-ut 117. — (Telefon 51—32.)

☛ Megrendelhető: Budapest — Köztelek (IX., Üllői-ut 25.), a Baromfi-tenyésztők Országos Egyesületénél. ☛

Megkorbácsolt horvát országgyűlési képviselő. Zágrábban Snapp lelkész, horvát országgyűlési képviselő egyik legutóbbi ülésen heves támadást intézett Milevnik Márkus, Zágráb egyik külvárosának volt polgármestere ellen. E miatt Milevnik hétfőn délben megtámadta Schnappot s lovagló ostorral többször arcába sujtott. A megbántott képviselő támadóját feljelentette a rendőrségnél, Milevnik azonban megszökött.

Hat newyorki színházat bezártak. A chicágói szerencsétlen tüzeset után az egész világon megindult a hajsz a tűzveszélyes színházak bezárása után. Mint Newyorból jelentik, a newyorki polgármester hat newyorki színházat bezárattott, mert ismételt utasítás dacára sem teljesítették a tűzbiztonság szempontjából elrendelt építkezéseket.

Földrengés. Kézdivásárhelyen mult hét szombatján reggel 3 óra 52 percekor heves földrengés volt. Egymásután három nagyon heves, másodpercenként ismétlődő erős lökés volt észlelhető észak-déli irányban, amelyeket hat-nyolc másodperc mulva négy gyöngébb lökés követett. — Brassóban reggeli három óraker érezték egy erősebb és egy gyöngébb lökést, Bukarestben 1 óra 55 percekor. A földrengés déltől-északkeleti irányu volt.

Magyar református egyházmegye Amerikában. A Debrecenben tartott református püspöki értekezlet határozata szerint Degenfeld József gróf, a tiszántuli református egyházkerület főgondnoka február 19-én az amerikai Egyesült-Államokba utazik s az ottani összes magyar református egyházakat egyházmegyévé egyesíti s az új egyházmegyét beilleszti a tiszántuli egyházkerület testébe. Régi vágyuk ez az amerikai magyaroknak, akik odakint nem tudnak kellőképpen szervezkedni s akkora erőforrásuk sincsen, hogy egyházkerületet alkossanak. *Degenfeldet* már kész összesítési terv fogja várni Amerikában. Az ügyet a konvent bizottsága készítette elő. A gróf utazása miatt a tavaszi egyházkerületi közgyűlést május 15-ére halasztották el.

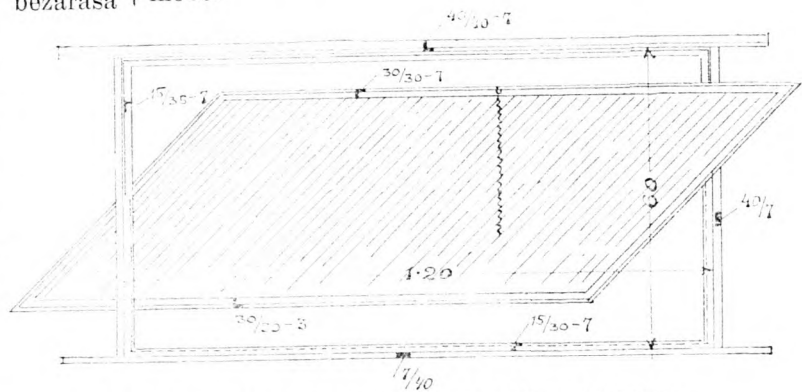
Vilmos császár tengeri utazása. Vilmos császár Földközi tengeri utazásának tervét már megállapították. A császár március 4-én nagy kísérettel udvari különvonaton Genuába utazik, a hová a császárné is elkíséri. Genuában a császár az Augustia Viktória nevű hajóra száll, amelyet a hamburgi gőzhajózási társaság bocsátott a császár rendelkezésére. Ezen a hajón Maltáig megy a császár, ott pedig a Hohenzollern fedélzetére száll és bejárja vele a Földközi tengert s közben megnézi a szigeteket.

GAZDASÁGI DOLGOK

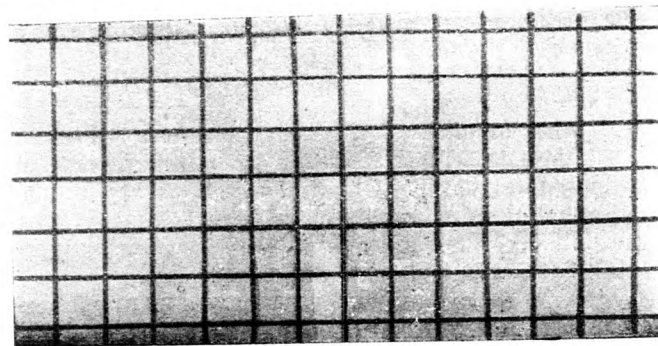
Eltörhetetlen ablaküveg.

Száhlender Gyula ur a „Köztelek“ 9. számában ismerteti *Siemens* gyáros dróthálós üvegét, mely eltörhetetlen és tűzálló. Ez új készítmény praktikus; kiscgazda, nagygazda egyaránt használhatja és azért ajánljuk az alábbi ismertetést olvasóink szives figyelmébe.

Vasrámas keretbe szerelt eltörhetetlen ablaküveg.

Az üveg úgy készül, a hogy a képen is látható dróthálót beöntik üveggel, a megolvadt üveg azt minden oldalról beburkolja, úgy, hogy ahhoz többé sem víz, sem levegő nem fér és így be sem rozsdásodhatik.

Eltörhetetlen ablaküveg-tábla.

Az ilyen üveget az erős ütés ugyan megrepsztheti, de szétrepesztve sem hull darabokra szét és ezután is csak úgy használható, mint teljesen ép korában. Erős tűzben legfeljebb megreped, de még tüzes állapotban hirtelen hideg vízzel leöntve sem esik szét, hanem megmarad egy darabban. A magyar-

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil cséplőgép és „MILLENNIUM“ aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait,

„MILLENNIUM“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: „AGRÁR-DRILL“ tolókerekű rendszerű sorvetőgépeit, acélöntésű ekefóval ellátott EKEIT és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Nyáj az erdőszélen.

óvári főhercegi uradalomban, egy istálló leégése alkalomával, valamennyi vasablak üvege ezer darabra hullott, sőt a vaskeretek is meggörbültek, míg a dróthálós ablak egészben maradt és még ma is használtatik.

A gyár a sodronyüveg-lapokat 4—15 m/m. vastagságban és különböző nagyságban készíti, de a 6—7 m m.-res vastagság teljesen elegendő.

Ez üveghez Száhlender ur szerkesztette a 2. ábrán látható vasrámát, mely oly egyszerű szerkezetű, hogy egy minta-ablak után bármelyik falusi gépész vagy kovács megcsinálhatja. E vasráma 60—120, vagy 70—140 cm. méretekkel készíthető. A nyulványokkal ellátott külső ráma a falba falaztatik, a belsőbe pedig a dróthálós üveget 4—6 csavar erősíti. Az ablak kinyitására egy vaslánc szolgál, amelylyel egy falba erősített kampóra akasztva, az ablak bármely állásban megrögzíthető. Ha a láncot eleresztjük, az ablak magától becsukódik, mert forgási tengelye néhány centiméterrel a középpont fölött fekszik és így az alsó fele nehezebb. Ép ezért a becsukott ablakot a legnagyobb szélvihar sem billentheti ki, sőt ilyenkor zár az ablak legjobban.

Egy ilyen vasrámás ablak, üvegestől együtt 14—16 koronába kerül. Tehát elég drága, de örökös használatra való és tűzbiztos.

Lehet azonban az ilyen ablakot vasráma nélkül is használni olyformán, hogy az üvegtáblát egyenest a falakba két oldalt befalazott forgókba akasztjuk be és az ablaknyílás tetejét és alját ütközővel látjuk el. Ekkor az üveg 2 oldalán és tetején egy-egy lyukkal rendelendő meg. Ahol pedig szellőztetésre nincs szükség, ott az üvegtáblát egyszerűen befalaztatjuk.

A dróthálós üvegtábla tehát különösen alkalmas oly helyiségek tűzmentes elzárására, ahol tűzveszélyes anyagok vannak elraktározva. Nemkülönböztetve üvegházak befödésére, mert ezt ugyan semmiféle jégeső el nem pusztítja.

A sodronyüveget az ablaknyílás pontos méretei szerint kell megrendelni, mert bevágni, a kerethez hozzászabni nem lehet.

Mint a bevezetésben fölemlítettük, a részletes ismertetés a „Köztelek“ 1904. évi 9. számában adatik elő. A próbaminták stb. beszerzési forrásaira nézve pedig szerkesztői üzenetünkben adhatunk fölvilágosítást.

A műtrágyák haszna.

A műtrágyák gazdasági jelentősége hovatovább fokozódik. Bizonyos immár, hogy nagyon sok talaj termőképessége nem azért nem kielégítő, mintha nem volna benne tápláló anyag, hanem azért, mert mészben szegény s így nincs meg benne az az anyag, mely a többi tápláló anyagok feloldását elősegítené. Ezért is újabb időben a műtrágyákat — különösen pedig a gipszet kiterjedtebben kezdik alkalmazni, s alkalmazása valóban hasznos is mindenütt ott, a hol azt helyesen és célszerűen alkalmazzák. Lássuk tehát milyen esetekben ajánlható a gipsz alkalmazása.

Alkalmazandó a gipsz ott, a hol felbontó hatását akarjuk igénybe venni. Felbontjuk ugyanis a káli vegyületeket és az organikus légenyt. Különösen tehát televény-gazdag földekben — tehát minden fekete vagy sötét barna földön gyors hatást fejt ki, főleg mélyen gyökerező növényeknél, a minő a luczerna és lóhere is. Ezekre késő ősszel vagy kora tavasszal 300—500 kilogrammot hintünk ki,

burgonya, répa, kukorica, bükköny és csalamádé alá egészen 800 kgig alkalmazhatjuk.

Minden talaj, amelyben legalább 3% mész nincs, műszegénynek tekintendő; az ilyen talaj megfelelő termést nem nyújthat mindaddig, a míg meszet vagy gipszet nem kap. Leginkább némely futóhomok és nagyon kötött vörös nyirok földek nélkülözik a meszet s az ilyen földek feltűnő keveset teremnek.

Célszerűen alkalmazható a gipsz más műtrágyákkal együttesen is, a melyek hatását tetemesen fokozza, a mennyiben a légeny és káli műtrágyákkal eserebomlást eredményez, miáltal hatásuk fokoztatik, s ezért külföldön — különösen ipari növények és kerti növények termesztésénél a gipszet soha sem mellőzik. Pl. ha holdanként 100 kg. salétromot 250 kg. szuperfoszfátot és 80 kg. kónsavas kálit alkalmazunk, igen célszerű lesz kiszórás előtt ezekkel 100 kg. gipszet is keverni. A szőlőtermést is nagyon fokozza a gipsz, ha a talaj humuszdus vagy friss istállótrágyával bőven trágyázott. Ajánlható a gipsz szikes foltok megjavítására is. Hazánkban ez irányban számos kísérlet eszközöltetett, a többek között Wenckheim Frigyes gróf kisjenői gazdaságában, ahol a szikes foltokra több éven keresztül bőven alkalmaztatott gipsz igen kedvező eredményekkel, a mennyiben az illető talajok tengeri és buza termését lényegesen megjavította.

Kitűnő hatása van azután a gipsznek, mint istállótrágya konzerváló szernek is, a mennyiben az istállótrágya legértékesebb anyagát, a légenyt megköti s ez által a trágya sokkal értékesebb — az istálló pedig szagtalan. Az istállótrágya légenyének

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság

resiczai mezőgazdasági gép-gyárának
vezér-ügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélananyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczel-ekfeje.
Pánczelaczel-kormánylemezek.
Magasított aczel-ekfeje.
Porvédő kerekek.
Aczel gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmes ismertetési és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélcím:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

felbomlása közben ugyanis ammoniák képződik s ez hűvösíti s teszi csipőssé az istálló levegőjét. Egy métermázsza trágyagipsz körülbelül 16 kg. légenyt köt le, s így a gipszért fizetett csekély összeggel igen jelentékeny megtakarítást érhetünk el. A mely megtakarítás legalább tízszeresen felülmulja a gipszért kifizetett összeget. Nem lehet tehát eléggé ajánlani, hogy a trágya-gipsz mint trágya-conserváló szer minden istállóban, minden trágyatelepen alkalmaztassék.

A fentiekből látható tehát, hogy a gipsz igen sokoldaluan használható szer, a mely minden gazdaságban kell, hogy a maga helyét megtalálja.

Első segélynyújtás a cséplőgépeknél előforduló baleseteknél. Egy szeptember végén megjelent miniszteri rendelet előírja a cséplőgéphez beszerzendő orvosi és kötszereket és elrendeli, hogy a kötszerekkel való bánásmódra gépész és még egy a gépnél dolgozó alkalmazott kitanítandó. Nagyon helyesen jegyzi meg egy vidéki gazeatársunk hozzánk beküldött levelében, hogy mindez intézkedés csak írott malaszt marad mindaddig, míg maga az állam nem gondoskodik arról, hogy nemesek a gépész, hanem a cséplésnél dolgozó előmunkások — etetők — fűtők stb. is kitaníttassanak az első segélynyújtás teendőiben, mert ma ily egyének aligha kaphatók. Ajánlja azért, hogy a közegészségügyi hatóságok most a tél folyamán tartsanak népies előadásokat az első segélynyújtásról, amely előadásokra a gépkezelők és fűtők volnának kötelesek eljárni, de egyuttal résztvehessen azokon minden érdeklődő. Ajánljuk e rendkívül életrevaló javaslatot az illetékes körök figyelmébe.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a **NICHOLSON** gépgyár gazdasági
géposztályának —
vezérügynöksége.

GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK

elsőrangu magyar gyártmány.
Gőzmozgonyok, minden nagyságban, nagyobított
tűzszekrényvel.

Üti-mozgonyok, legujabb szerkezetben, kiváló
nagy erőkifejtési képességgel.

Cséplőgépek, legujabb szerkezetben hosszabb-
stott szalmarázókkal és szabadal-
mazott utánrázóval.

Gazdasági gépgyártás csakis
ELSŐRANGU kivitelben.

Vetőgépek hegyes és sík talajhoz.

„Nemzeti“ tolórendszerű vetőgép 13, 15, 17, 19,
21, és 23 sorral,

UJ! Magyar gyártmányban UJ!

GLÓRIA párossoru vetőgép 12, 14, 16, 18, 20, 22,
24 soros 3 $\frac{1}{2}$ - 4 - 4 $\frac{1}{2}$ ” sortávolságban.

• Gőzcséplőkészletekre csereüzletek köttetnek. •
Rövidített levélczim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

• MULATTATÓ •

HOGY LETT A SZÉKELYBŐL GÓBÉ?

— Regényes mese az Apaffiak idejéből. — (7)

A „Független Ujság“ részére írta: Péterfy Tamás.

— Sietve kell átkutatni őket. Itt kezdjük a munkát legelől. A zsákok is itt vannak, — és lecsavart a derekáról három gabnás zsákot nagy sebessen. Egy nekem, egy Simonnak, egy Józsnak. Bukura, te amelyikhez a legközelebb vagy annak adod.

Gyorsan hozzáálltak a fosztogatáshoz mind a négyen s a következő percekben már megnehezdedtek a zsákok. Ekkor együvé önté a nemzetes ur és fiától Józstól beküldé a méhszinbe. Nem akarta magokra hagyni az ifjakat, mert arról a kópertában mondhatásról jó előre sejtelve volt.

— Te benn maradsz Józsa fiam! Bukura behordja a többit!

Majd félrehívta fiát és sugott neki valamit, hogy a csatlós ne hallja meg.

Félszürkület borult a tájra, mikor Rika Józsa az első teher kincessel megérkezett a rozzant méhszinhez. Nagyon nehéz lehetett, mert megizzadt alatta a derék legény.

A rozzant méh-szinben letette. Majd ásót vett elő s ki jött a cserfatóhoz, hol ásni kezdé a gödröt, miként atyja parancsolta. De vigyázva dolgozott s minduntalan nézte, ha nem jön-e Bukura, kinek az elásásról tudni nem szabad... Higyje, hogy a rozzant színbe maradt a kincs.

Megpillantotta a csatlóst messziről, — eléje sietett és minden zsákot bevitt a méh-szinbe, nehogy Bukura meglássa a cserét. A színbe gyorsan kiürített zsákkal mindjárt visszatért a csatlóshoz.

— Süss Bukura! biztatá a szolgát, mert a méhek elülnek.

— S akkor nem működhetünk. Igaz biz a!

— Nem jó látni ezeket midenkinek!

— Mert akkor nem szabadulhat ki az öreg ur.

— Te honnan tudod Bukura?

— Jaj, tudok én mindent instálom. Nem azért küldött a nagyasszony az urfival! — és elsietett gyors léptekkel a csatlós. Józsa igen tisztességes fiúnak gondolá és az is volt.

Még tízenkétszer hozott nehéz terhet Bukura a méh-szinbe, amikor meghozta az üzenetet, hogy több nincs. S Rika Józsa olyan egykedvűleg hantolta be titokban a cserfa alá hordott kincseket, mintha kavics lett volna. Dolgozott az ásóval serényen, de gondolatja másfelé tévedezett?... Ott járt gondolata a paplak kicsi oldalszobájában, hol Lidike, az aranyos Lidike dobogó szívvel várt valakire... De ez a valaki nem Rika Józsa volt!...

Ez fáj nekik!...

Amint elkészült sietős munkájával — befejezte a hantolást, vissza helyezte a táblákban fölvágott gyepet, a méhszinbe eldugta ismét az ásót — s mikor visszaindult: megérkeztek a gyűjtők. Előtte állott atyja és Kemény Simon.

— Rendben vagy fiam?

— Teljesen elkészült a munka atyám!

— Simon! — szólt a leventéhez nemzetes

Rika Józsiás uram, — bár a kimerültségig fáradtak vagyunk, pihenés még nincs! A lovakat!?

— A lovakat Józsiás bátyám!

— Józsa fiam te itt maradsz a míg visszajövünk.

Mi a kerten át elősiatunk, hogy intézkedhessem. Bukura!

— Parancsol nemzetes uram!

— Tudsz-é nagyot kiáltani?

— Én nagynak gondolom, mert én kiáltom.

— A szobában majd megpróbáljuk. Vigyázz Józsa fiam! Nesze az én fegyverem is. Ha baj van lehetsz vele.

— Igen atyám.

— Mehetünk! — szolt Józsiás uram.

Tengeri ütközet.

Nemsokára a szobában kiabáltatta nemzetes Rika Józsiás uram a csatlóst, Bukurát. Betanulta a parancsot, mely kirendeli a népet kancsó eczettel, durva törülközőkkel. Majd ásó-kapával a temetésre szolt a birói rendelet. Az előbbi a lovak megmentésére kellett. Mire a hold felbujt kelet felől, — már ott nyüzsgött a falu népe apraja-nagyja a haremezőn elesetteket igyekeztek eldugni.

Egyfelől nagytiszteletű Jámbor Dániel uram osztogatta rendeleteit, másfelől nemzetes Rika Józsiás uramnak hallatszottak parancsoló szavai.

A férfiak — mint sietősebbhez — a lovak ápolásához láttak előbb. Ezek felett Rika Józsiás uram parancsolt, sőt csapraverette valamennyi pálinkás hordóit, hogy bedörzsölőül felhasználhassa a drága paripákért.

Ejféli tizenkettőre ötszáz gyönyörű paripa lett feldörzsölve. Az állatokat bevezették, elhelyezték a falu összes istállóiba.

Kemény Simonnak repesett szive az örömtől... Most könnyű szerrel meg lehet váltani atyját és a rab magyarokat a tatár fogságból. De az a vágya, hogy minden tatár paripát megmentenek, — nem sikerült. Felerészben oda veszett. Megfulladt. De több mint ötszáz paripát mondhattak magukénak a hare után.

Ilyen győzelmet aratni?!

Még csak most jutott eszébe, hogy valóban örvendjen. Hiszen a rabok kiváltása mellett még egyéb is nyomta a fejüket... de csak titokban!... Az, hogy atyjából fejedelmet ültessenek Erdélyország kormánypolczára.

Elmélyedve gondolkozott ezekről tovább és nézte a tele hold fényes világítása mellett, hogy miként hordják egy nagy gödörbe a tatárokat.

Régelre nyoma sem lesz látható a seregnek! Eltűnnek, mint az árnyak sötét rémalakjai, ha feljött a nap kelet felől. Ez idő szerint Rika Józsiás vala a honszeretet napjának legfényesebb sugara. A győzelem az övé egyedül. Az elismerést ő érdemelte ki, mert nemcsak megmentette faluját, hanem győzött a szó legszorosabb értelmében és a győzelem legszelőbb fogalmában. Győzött annyira, hogy nemcsak megmenté a faluját a vad tatárfogságtól, hanem győzelmével több ezer tatárfogságban szenvedő honfitársát válthatja meg.

Szemei előtt vonszolták el a megfulladtakat a sirgödörbe. Némán nézte. Késő volt az idő, vagy talán éppen igen korán?!

Pirkadni kezdett kelet felől. Simon erős testalkata dacára is kimerültséget érzett. Egy különös bágyadság vett erőt rajta s nekidült válláival az egyik közeli fának.

A mint így elmélyedve állott a levente, — hirtelen egy erős kéz nehezedett vállára.

Visszatekintett.

(Folyt. köv.)

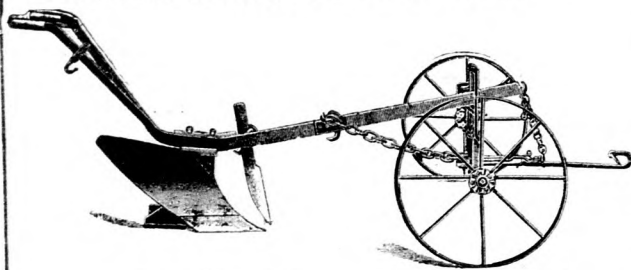
Lányok között.

Ella: Látod, Etel, ezt is emlékebe kaptam.

Etel: Kitől kaptad?

Ella: Azt már elfelejtettem.

== Egyvasu egytetemes ekék ==
Két és több barázdás ekék

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára

Magyarországi vezérképviselő **Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.**

Minden részükben elsőrendű acélananyagból a leg-tökéletesebb szerkezettel

Tégelyacél-fejekkel, melyek eltörhetetlenségéért szavatosságot vállalnak. Különösen tartósnak bizonyult, háromréteges (compound) páncél acél-lemez kormánylapokkal, melyekre a legragadósabb föld sem tapad. Gondosan edzett, feltűnően hosszú ideig eltartó szántóvasakkal. — **Figyelemre méltó újdonság: Bächer „D“-jegyű javított szerkezetű eketaligája teljesen pormentesen csukott agyakkal önműködő kenőszelenczével; közönséges eketaligák ellenében ötszörös tartósságot biztosítanak. Különlegességek rétművelő-eszközökben. Boronák, kapáló- és töltőgetőgépek, porhanyítók, rögtörők. Árjegyzéket készséggel küldök.**

Képeinkhez.

Nyáj az erdőszélén. Nincs még lomb a fákon, de azért a juhnyáj eljárógat az erdőszélre, ha nem is enni, de mozogni. A téli idő beszorította a juhokat és a szabadban való járás ugyan jól esik az állatnak. Képünk egy híres festő eredeti festménye után készült, melyen meglátszik, hogy művész kéz alkotása.

Télen. Falun a disznótor a legnagyobb téli öröm. A városi emberek legnagyobb téli öröme a jégen csuszkalás, a korcsolyázás. Hiszen falun is csuszkálnak a jégen a gyerekek, de amint képünkön is látható, a városiak százanként vonulnak korcsolyázni és fényes ünnep számba megy a jég élvezete. Az idén elég korán kezdették meg a korcsolyázást, annál inkább sietnek azt kihasználni.

Tengeri ütközet. Az emberek egymás élete ellen törnek vizen és szárazon egyaránt. Miért? Mert balgák... Ott a mélységes tengeren is, a hol beláthatatlan vizek vesznek körül, harcot folytatnak és elsülyesztenek egymás hajóit, elpusztítják az élhető ember ezreit. Miért? Mert balgák az emberek. Nem egymást támogatva akarnak élni, hanem egymást kifosztva boldogulni. Dicsőségre vágyó ember, nagy a te gyarlóságod! A tengeri ütközet képére tekintve és látva ott a nagy pusztulást, csak ezeket érezhetjük.

Tréfás kérdés.

— Hegyi János-tól. —

Hány betű van a nagy bibliában?

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1904. február hó 21.

A „Független Ujság“ 5. számában közölt talány megfejtése

»Hervadt virág, beteg virág vagyok én
Arvaságon csillagtalan éjjelen.«

Helyesen fejtették meg: Lakatos Ilonka, Joó Mariska, Beke Piroška, Nagy Idus, Szeremlei Paula, Koleszár Ferencné, Czako Imre, Pádár János ifj., Balog János, László Endre, Schwarz Áron, Sebők Antal, Antalfi Elek, Abonyi kath. munkás egyesület.

A sorshuzásnál Beke Piroška, Koleszár Ferencné és Schwarz Áron nevei jöttek ki, kiknek Péterfy Tamás „Góbságok“ című kötetét küldöttük el.

A d o m á k.

Szórakozott ügyvéd.

Pincér: Mi tetszik kérem?

Ügyvéd: Kérek egy paprikás pörköltöt.

Álarcos bálón.

Ur: Mutasd meg egészen az arcodat, szép maszk!

Álarcos nő: Mutasd meg előbb a tárcádat, barátom.

A mi vénit.

Iren: Nem szolt a papa, hogy még nagyon fiatal vagy?

Imre: Szolt valamit, de hozzátette, hogy ha majd egyszer én fizetem a ruhaszámláidat, ha már megvénülök

• LEVELES SZEKRÉNY •

P. B. urnak Szt-Iván. Azt kérde, hogy mi történjék az esetben, ha valakitől 1000 kéve nádat élőszőszerinti egyesység szerint megvásárolta s az illető most megtagadja a nád átadását mert nem adott rá foglalót? Hát mi jogászok nem vagyunk, de teljesen azonos esetet tárgyal a „Köztelek“ 96. sz. kérdése (9. sz.), amely szerint: a foglaló a vétel érvényességéhez nem föltétlenül szükséges. Elég, ha a szóbeli egyezséget igazolni tudja. Ez esetben követelheti a megvásárolt áru átszolgáltatását és ha az eladó a kötelezettségét teljesíteni nem akarná, megveheti azt az eladó rovására máshol, ott ahol kap és az eladó köteles az árkülönbözetet megtéríteni. — **Habara Antal.** Nem *kender*, hanem: *kender*. A helyes magyar kiejtés a fő. Ez nem vált be. De jön onnan jobb is. Üdvözlét. — **Molnár József** Bizony szegyen a vidéki postakezelésre, hogy minden második postaküldemény elvesz a kezükön. A nyereségy könyvet újra elküldöttük és kérjük, hogy a postán kérdezzék utána. Sorsjegyeiről minden huzás után nem küldenek jegyzéket, de azt nem is szoktak küldeni, hacsak sorsolási lapot nem járát. Ezt járátni pedig fölösleges, mert ha nekünk a számokat egy levelező-lapon beküldi, minden huzás után értesítjük az eredményről. A levelező-lap pedig olcsóbb, mint egy sorsolási lap. — **Hegyi János.** Az újabbak nem váltak be. — **Gáji hitelszövetkezet.** Az ügy annyira érdekes, hogy menten átküldöttük a „Hazánk“ napilap szerkesztőjének, *Bulay* Barna urnak. Ő majd cikkel sürgeti a baj orvoslását. Jó volna az ügyet a *Központi Hitelszövetkezetnek* is megírni.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkara.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó szövetkezete jelentése
1904. február 13.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 112—118 K., helybeli borjúhús 120—130 K., vidéki borjúhús 90—120 K., sertésus ——— K., szalonna friss 130—140 K., szalonna, sózott 126—128 K., szalonna füstölt 130—136 K., szalonna, olvasztani való 130—140 K., hajt 140—144 K., sertészsir 133—140 K. Bányai párja 12—28 K.

Füstölthús: (vidéki) kg.-ja ——— K., hazai sonka ——— K., szalámi ——— K.

Vad: nyul drb.-ja 1·80—2·10 K., fogoly ——— K., fácán ——— K., szalonka 2—2·50 K. árbonkint. Fenyőmadár —·20 K., vadsertés kgr.-ja 80 fill.

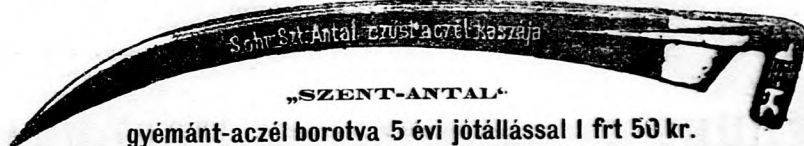
Baromfifélék: élő tyúk 2·—3·— K., rántani való csirke 1·60—2·— K., sütni való csirke 3·—3·20 K., kacsá, sovány —·— K., hizott 4—6 — K., lud, hizott 12·—16·— K.,

A „Szent-Antal“ ezüstacél-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

Sohr József, Somogy-Szill, 26. szám

a londoni kiállításán is nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kitüntetve. — 100 koronát fizet annak, ki egy más czégtől egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni. — 200 koronát fizet annak, a ki 100 drb „Sohr Szent-Antal“ ezüst-acél kaszái közül 5 rosszat tud előmutatni. A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen meg fenti hírneves czégtől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinék ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon. — A téli hónapok legalkalmasabbak megrendeléseket gyűjtöni. Gyűjtőknek kedvezmény. — Teljes jótállás! — 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! Lelkiismeretes kiszolgálás! — Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

gyémánt-acél borotva 5 évi jótállással 1 frt 50 kr.

pulyka, sovány ——— K., hizott 10—12— K., páronkint.
Vágott hizott liba 1·24—1·30 K., vágott hizott kappan, kacsa
és pulyka 1·20—1·50 K. kg.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 1·90—2·10 K., főzővaj 1·50—1·70 K.
kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 10—20 fillér.

Zöldsgéfélek: Burgonya (vagonáru) sárga 400—480 K.,
rózsa I. 350—400 K., kifli 1000—1200 K. 100 mm.-ként. Hagyma
50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt 7·—10·— mm.-ként. Válogatott,
féregmentes, tyuktojásnál nem kisebb fehér burgonya (magyar
Kines, Imperial, Hópehely) feladó állomáson átvételre kerestetik.

Gyümölcsfélék: szőlő ——— fillér kg.-ként. Alma, válogatott,
elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbálint stb.)
——— K., másodrendű ——— K., harmadrendű
apró áru ——— K. métermázsánként. Körte, elsőrendű
——— K., másodrendű ——— K. métermázsánként.

Méz: pergetett akác ——— K. kg.-kint, szárított gomba ———
kg.-kint. Mák (kék) ——— fillér kilónként. Sajtok: Romadour
———, dekagrammos téglákban ———60 fillér, grói ———
K. kg.-ként, juhsajtok ——— K. kg.-ként.

Tojás: baicskai 86—90 K., erdélyi apróbb áru 82—85 K.
ádánként. (1440 drb.) Apadt ——— K., meszes: ——— K.

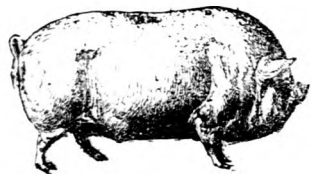
Budapesti piaci árak.

Babos. (Árak métermázsánként értendőek.) Buza 08·40—08·50
K. Rozs 12·70 K-tól 12·90 K-ig. Árpa 11·50 K-tól 11·80 K-ig, jobb
minőségű 12·20 K-tól 12·60 K-ig. Zab 11·20 K. Tengeri 10·35 K.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	13·40	12·90	12·20	11·80	11·40	11·10	10·30	9·70	6·—

Takarmányvásár. Réti széna 480—560 fillér, muhar 560—620
fillér, zsupszalma 250—290 fillér, alomszalma 220—250 fillér
Sertésvásár. Elsőrendű 362—390 kg. nenez 112—14 fillér,
260—280 kg.-mos 106—108 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 98—104
fillér, szerb 96—98 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar
ökör jobb minőségű 73·—75·—, középminőségű 68·—71·—,
alárendelt minőségű magyar ökör 54·—62·—, jobb minőségű
magyar és tarka tehén 52·—66·00, magyar tehén középminőségű
05·—62·00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44·—,
54·00, szerbiai ökör jobb minőségű 61·—67·—, kivitel ———,
középminőségű 54·—60·—, szerbiai bika 56·—70·—, szerbia
bivaly 40·—50·—, kiv. 50·— koronáig métermázsánként élősúlyban
Élő borju ——— K.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
— Budapest —
József-körut 22—24.

Sertéseket

sovány és hizott
állapotban és leg-
magasabb napi ára-
kon értékesít.

A "Lóhere" védjegyű

Thomas-Salak

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény,
kerti vetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.
Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyá-
zási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a "LÓHERE" védjegyű thomassalak származik a
csehországi Thomasművekből.

A "Lóhere" védjegy kezességét nyújt az áru föltétlen tiszta-
sága, idegen anyagoktól való mentessége és leg-
nagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal
készszéggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

László Marcell BUDAPEST, VI.,
Teréz-körut 22. sz.

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főze-
lékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra
jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányo-
zásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok
stb.) készszéggel nyújt felvilágosítást.

Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek
bizományi értékesítését elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít.
Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja
hizott sertések bizományi értékesítését.

Közelebbi értesítéseket a társaság Igazgatósága ad.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor

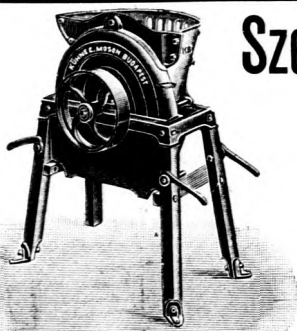
Állatorvosi diétetikai szer lovak,
marhák és juhoknak. Közel
ötven év óta a legtöbb istálló-
ban használatban van étvágy-
hiánynál, rossz emésztésnél
valamint a teheneknél a tej
javítása s a tejelőképesség
fokozása céljából, a lenti véd-
jeggyel a valódi.

Egy doboz... 1 K 40 fill.

Fél " " " " 70 "

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár:

Kwizda Ferencz János cs. és kir. osztr-
magy. kir., román
és bolgár hercegi udv. szállító, kertületi gyógyszerész
Korneuburgban, Bécs mellett.

Szecskavágó és répvágó-gépek

kézi és erőműhajtásra.

Burgonyamosó- és osztályozó-gépek

Casali-féle szabadalmazott erőhajtású, valamint egyes
és kettős tengeri morzsológok, kézi hajtásra.

„Rapid“-darálók, Takarmány-füllesztők.

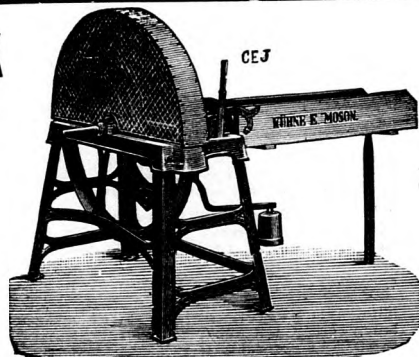
Teljes takarmánykamara-felszerelések,

melyek sok évi tapasztalatok alapján, a helyi vi-
szonyokhoz mérten, díjmentesen szerveztetnek,
legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállíthatnak

KÜHNE E.

hazánk legrégibb
gazdasági gépgyára által

MOSONBAN.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

TIZEDIK ÉVFOLYAM.

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolesőbb és legjobb
magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

társadalmi és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének“

hivatalos közlönyét a magyar gazdák számára.

Felelős szerkesztő: **SZILASSY ZOLTÁN**, az orsz. magyar gazd. egyesület titkárja.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és
magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „**FÜGGETLEN UJSÁG**“-ot,

a magyar gazdaosztály igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 6 korona. Félévre 3 korona.

A „*Független Ujság*“ a magyar polgári osztály, kisgazdák, kisiparosok érdekeiért küzd, és a tisztességes munka megvédelmezését sürgeti. *Gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a szív nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos iránynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „**FÜGGETLEN UJSÁG**“-ot a legelső magyar írók írják.

Szépirodalmi részének munkatársai: *Bársony István, Gerley Szevér, Hegedüs András, Magyar Gyula, Péterfy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Szilassy Cézár.* **Lapunk szövetkezeti és gazdasági részének munkatársai:** *Balogh Elemér*, a «Hangya» vezérigazgatója, *Baly Kálmán*, urad. kasznár, *dr. Bernát István*, közigazdasági író, *Czájlik István*, földmives isk. igazgató, *Cserhádi Sándor*, gazdasági akad. tanár, *Csernay Ödön* író, *Hajdu István*, uradalmi kasznár, *Hosszu Albert*, földmívelési iskolai tanár, *Hreblay Emil*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Jankó Szilárd*, *Jeszenszky Pál*, orsz. magy. gazd. egyleti titkár, *Kerpely Kálmán*, gazd. tanintézeti tanár, *Löherer Andor*, közigazd. író, *Monostori Károly*, állatorvosi akad. tanár, *Praznovszky Ágost*, urad. kasznár, *Rovara Frigyes*, urad. igazgató, *Rubinek Gyula*, országos magyar gazd. egyes. titkár, *K. Ruffy Pál*, uradalmi főtiszt, *Sporzon Pál*, gazdasági tanint. tanár, *Stanchich Béla*, az Országos Központi Hitelszövetkezet ellenőre, *Száhlender Gyula*, urad. építészeti intéző, *Szalay János*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Szilassy Zoltán*, o. m. g. e. titkár, *Sztankovics János*, gazd. tanint. tanár, *Wimmer Károly*, a „Borászati Lapok“ v. t. szerkesztője.

A „*Független Ujság*“ képeit a legelső magyar művészek készítik.

Levélsekrcényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol.

A „Független Ujság“ olcsóságával (egész évre 6 korona félévre 3 korona) főleg a szerényebb viszonyúak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendők.

— 1902. évi forgalom 28,000 bál. —
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek minden évben **julius és szeptember**
hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál.

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége

Alakult 1900.

erkölcsi támogatásával

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.120.— kor.
Tartalékok	190.400.30 kor.

Összesen 1.858.520.30 kor.

Első évi fölösleg 90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az
ember életére különféle módokat szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva
volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők köz-
vetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban kész-
séggel szolgál **az igazgatóság.**

MEGJELENT a világhírű
ERFURTI KERTI MAGVAK

főárjegyzéke.

Szétküldi ingyen és bérmentve

RADWANER

magkereskedése

BUDAPEST, V.

Nádor-u. 8.

A ZALATNAI kénkovand-ipar r.-t.
Brassói kénsav- és műtrágya-
gyára ajánlja legjobb minőségű
mindennemű

Műtrágyáit

a t. cz. gazdaközönség becses figyel-
mébe. Ajánlatokkal készséggel szol-
gál a Központi Iroda, Budapest,
IV., Mária Valéria-utca 7.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. utján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografailag leg-
szebben, legolcsóbban sokszorosítottak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,40% tiszta
káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli
tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minő-
ségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

Állandó borvásár Budapesten.

A szőlők felujtása folytán beállott fokozott termelés évről-évre szaporítja a borkészleteket, melyek eladásra várnak. A termelő pedig magára hagyva biztos támasz hiányában lesi a jó szerencsét, mely őt munkája jól megérdemelt gyümölcséhez juttatja. Pedig ezt a célt elérni nem oly könnyű feladat. A külföldön csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudjuk borainkat elhelyezni, mert képviselőnk ott szervezetlen, míg a konkurrencia mindenütt megvetette erősen a lábát. Ma már túlhaladott álláspont az, hogy a jó bornak nem kell cégér; kell bizony cégér, mutatós és hangos, hát még az olyan bornak, melynek hírét vétkes módon alaposan megromtatták. És hogy a bajt még baj tetőzze — nyakunkon az olasz borözön, melynek gátat vetni szívós, makacs munkát igényel.

A magyar bortermelők minden igaz hivatás kell, hogy gondolkozóba ejtsék ezek az állapotok, melyek orvoslása immár sürgős szükségé vált. S nem ragadhatott volna meg alkalmasabb pillanatot a *Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete*, hogy megvalósítsa azt a tervet, miszerint az illetékes tényezők hozzájárulásával, megfelelő erkölcsi alapon létesítsen egy oly vállalatot, mely a bortermelők érdekeinek istápolása mellett helyreállítja a megingott bizalmat és a rendelkezésére álló eszközökkel állandó, biztos piacot teremt a magyar bor részére, nemcsak a helyi piacokon, hanem az ország határain túl is.

A *Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete* 7 év előtt alakult az OMGE. védnöksége alatt és fontos közgazdasági feladatánál fogva élvezi ugy ennek, mint a m. kir. kormánynak állandó erkölcsi és részben anyagi támogatását. Komoly, küzdelemteljes tevékenységre visszatekintve, közel van im a szövetkezet ahhoz, hogy valódi hivatásának megfelelően az összes gazdasági termékek, különösen az élelmi cikkek értékesítésénél a gazda hasznos segítője legyen. Közvetítő faktor a termelő és fogyasztó között. A szövetkezet, mely mint a Központi Vásárcsarnok hatósági közvetítője is szerepel, bizományilag eladja az élelmi cikkek minden fajtát. Van *húsosztálya*, mely levágott állapotban értékesít marhát, sertést, borjút, bárányt, továbbá füstölt húst, szalonnát, olvasztott zsírt stb. Ezen osztály öleli

fel a *vadértékesítést* is, mely részben kivitel útján bonyolítottatik le.

Baromfi élő s leölt állapotban évről-évre nagyobb mennyiségben talál a szövetkezet útján vevőre. A *gyümölcsosztálynak* nagy, széleskörű klienturája van minden vidéken és pl. 1903. évben 1.208.238 kg. gyümölcsöt adott el a szövetkezet. A *vajértékesítés* kiterjesztésére most folynak a munkálatok s e cikkben eddig is szép eredmények értek el. A *tojásközpont* gyűjtőhálózata az egész országra kiterjed és nem tulozunk, ha a szövetkezetben látjuk a szolid magyar tojáskereskedelem megteremtőjét. Messze vezetne, ha elősorolnók mindazon cikkeket, melyek évente nagy mennyiségben nyernek a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete útján elhelyezést.

Az itt vázolt tevékenység keretébe természetesen illeszkedik bele a szövetkezet *hordóborértékesítő osztálya*, mely a folyó év március havában kezdi meg működését.

Hogy e téren eddig nagy hiány volt, az tagadhatatlan, a bajt orvoslandó, a Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége bortőzsdét kíván létesíteni, melyről döntő birálatot mondani ezidőszereint korai volna.

Mig a bortőzsdén az adás-vétel minta alapján kell hogy történjék, a *Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete* egy lépéssel tovább ment. **Állandó vásárt** teremt a bor részére olyképpen, hogy a vevő az átveendő egész bormennyiséget felleli a szövetkezet pinceraktárában, de másrészt a termelő is nyugodt lehet az eladásra beszállított bort illetőleg, amennyiben az szükség esetén a szövetkezet által gondos és megbízható kezelésben részesül.

A m. kir. földmivélségi miniszter ur ő Excellenciája elejétől fogva érdeklődéssel kísérte a szövetkezet mozgalmát, mig a megvalósulás pillanatában hathatós támogatását sem vont meg a szövetkezettől, mely a borértékesítést megfelelő állami ellenőrzés mellett fogja eszközölni.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete *hordóborértékesítő osztályának* szolgálatait igénybe veheti minden hazai termelő, az üzlet-szabályzatban körülírt feltételek mellett.

Minden termelő egyszerre fél vagy egész waggon (40 illetve 80—100 hl.) bort küldhet

be *bizományi eladás* céljából a szövetkezet pincéibe, hol a bor — mint szabadraktárban — a székesfőváros területére való kivitelig fogyasztási adómentesen kezeltek.

A borok a szövetkezet pincéiben beraktározatnak, a szükséghez képest kezeltenek és a borvidék s a termelő megnevezése mellett kerülnek eladásra. Gondos s megfelelő kezelésért a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete teljes felelősséget vállal.

Az eladás céljából beküldött borra a fél kivánságára az érték 50% erejéig előleg folyósítatik.

Eladás után a befolyt vételár a díjszabásban megállapított költségek levonása mellett haladéktalanul folyósítatik.

Az értékesítés közelebbi módozatairól az üzletszabályzat alább közölt kivonata nyújt tájékoztatást, míg a részletekre vonatkozólag készségesen szolgál felvilágosítással a *Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete (Budapest, Központi Vásárcsarnok)*.

A magyar bortermelők és a magyar borkezelem érdeke megkívánja, hogy ezen új vállalkozás szolgálatait mindkét érdekelt fél minél gyakrabban igénybe vegye. Az eredmény ez esetben nem lehet kétséges.

Kivonat az üzletszabályzatból.

4. §. Beküldés előtt minden egyes borfajból, amennyiben azok az 1893: XXIII. t.-c. kifogás alá nem esnek, két 0.5 literes palackban a beküldő fél által lepecsételt minta küldendő be a borértékesítő osztályhoz. Az egyik mintapalack vegyelemzés alá bocsátatik az illető bor szesz-, sav-, kivonat- és hamutartalmának, valamint azon körülmény megállapítása végett, hogy nem foglaltatik-e a borban idegen, az egészségre ártalmas adalék vagy nincs-e benne valamely beteges elváltozás. Vegyelemzés után az eredményhez képest a minta beküldője értesítetik, vajjon küldheti-e a bort a hordóborértékesítő osztályhoz vagy nem? A másik borminta ellenőrzés céljából jegyzékbevitel mellett megőriztetik.

5. §. Egyazon fél egyszerre legtöbb csak 1 waggon, vagyis legfeljebb 100 hl., legkevesebb pedig $\frac{1}{2}$ waggon, vagyis 40 hl. bort küldhet

be értékesítésre, mely mennyiség azonban különböző minőségű borokból, tehát több hordóból is lehet összeállítva.

18. §. A hordóborértékesítő osztályhoz beküldött, megfelelően kezelt bor a vezetőség által eladásra bocsátatik legalább 50 liter vagy ezt meghaladó mennyiségben.

19. §. Az eladás a termelő és a borvidék megnevezése mellett történik.

23. §. A hordóborértékesítő osztály raktára rekeszre van osztva, melyekbe az egyes termelők borai elhelyeztetnek. A beküldő a rekesz használatáért a díjszabályzatban megállapított fekbért fizeti, aszerint, amint egész vagy fél rekeszt vesz igénybe. (Egész rekeszbe 80—100 hl. bor helyezhető el.) A fekbéren kívül a bor kezeléseért és az eladással összefüggő teendőikért 5% kezelési díjat fizet a beküldő.

26. §. A hordóborértékesítés területe elhelyezésénél fogva „szabadraktár”, melybe a fogyasztási adóköteles bor a fogyasztási adóilleték lefizetése nélkül is beraktározható s ennél fogva a fogyasztási adó lefizetése előtt is képezheti a kereskedelmi forgalom tárgyát.

27. §. A fogyasztási adó csak akkor és az esetben fizetendő, ha a bor a szabadraktárból a székesfőváros területére vitetik ki.

29. §. A 15. §-ban foglalt apadáson felül konstatált hiányokért, nemkülönben a bor szabályszerű kezeléseért és az ennek elmulasztásából netán eredő minden kárért a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete szavatol.

Kivonat a díjszabályzatból.

Fekbér 1 rekeszért	Korona
egész vagy megkezdett hétre...	4.75
egy óra	21.—
egy évre	245.—

Fekbér fél rekeszért	Korona
egész vagy megkezdett hétre...	2.50
egy óra	11.—
egy évre	125.—

Kezelési díj
az eladásnál elért bruttó ár után 5%.

Budapest, 1904. február 10.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete Budapest, (IX., Központi Vásárcsarnok).=====